Den enarmede vaktmester

Av Edmund Schilvold

Publisert i Moss Dagblad

Mange kjenner Gunnar Sørlie som den godlynte og alltid hjelpsomme vaktmesteren for borettslaget på toppen av Gjerrebogen. Men ikke alle vet at han også er en ivrig motorsyklist, radioamatør og sportsfisker, og alt han gjør, gjør han med én arm.

Gunnar Sørlie er et slående eksempel på at innsatsvilje og oppfinnsomhet kan gjøre det mulig å leve et fullverdig og variert liv selv med et betydelig handicap. I 1959, da han var bare 18 år gammel, mistet han sin venstre arm i en trafikkulykke med motorsykkel. I de 46 årene som har gått siden den gang, har han måttet leve med de begrensningene det medfører å bare kunne bruke én arm. Men Sørlie er ikke den som lar seg stoppe så lett. Han har vært gift med sin Laila siden 1964, han har to døtre og var fullt yrkesaktiv i mange år. Med båt har han vært på utallige fisketurer i området ved Jeløya, og en antenne på taket av blokka sikrer han radiokontakt med fjerne verdensdeler. Bli heller ikke overrasket om du ser han feie av gårde som en ungdom med blankpolert motorsykkel og glimt i øyet. Med sin enslige, men veltrente arm og sine utspekulerte teknikker utfører han oppgaver som får forbipasserende til å riste på hodet av beundring.

Et hardt slag

Men det har ikke vært bare lett. For 18-åringen Sørlie var det hardt å miste all førlighet fra skulderen og ned i den ene armen. Noe av ungdommen var frarøvet han for bestandig. I over et år gikk han, som han selv sier, og syntes synd på seg selv. Armen var varig lammet, nervene var revet over, og til slutt valgte han å amputere. Men han var for sta og for glad i livet til å gi opp, og gradvis innså han at han måtte akseptere det som var skjedd og komme videre. En stor oppmuntring var det også da han i en alder av 21 år fikk sertifikat og ble mer mobil. Følelsen av neven som ikke er der blir imidlertid aldri borte. Men det har han lært seg å leve med, likeså den svake, men nesten kontinuerlige murringen.

- Det er klart at livet ditt blir forandret. Men jo før du godtar at alt blir annerledes, dess før kommer du videre, påpeker han.

Folks oppmerksomhet kan også bli litt i meste laget av og til. Som når enkelte fremmede blir så himmelfalne over å se en mann med én arm, at de vil bort og kjenne om den virkelig ikke er der. Men etter 46 år har Sørlie har lært seg å takle det meste, også utslag av ren dumskap og uhøflighet.

Best på vinteren

Sørlie er ikke i tvil om at fiske og båtliv er de av fritidssyslene som har betydd mest. Som gutt fisket han mye sammen med faren fra land. Kravene til redskapen var nok lavere den gang, og til å begynne med hadde han ikke annet enn en fiskebolleboks til å kveile opp snøret på når han skulle kaste. Senere fikk han mer avansert utstyr, som stålstang og Record-snelle. Sin første båt kjøpte han i 1965, og i dag er han kommet til den sjette i rekken, en 17-foter med 30 hesters firetakter som ligger ute nesten året rundt i båthavna på Fiske.

Aller best liker han seg på sjøen om vinteren, for da er det ofte mange stille dager og lite annen trafikk. Vinterstid er det dessuten minimalt med maneter i vannet, og godt er det, for med Sørlies noe spesielle fisketeknikk kan maneter skape betydelige problemer. Når han fisker med håndsnøre, tar han nemlig inn snøret ved hjelp av munnen, og de sviende tentaklene til brennmanetene har som kjent en tendens til til å henge seg fast i alt som passerer gjennom vannet.

Siden han fisker så mye på vinteren, er torsk naturlig nok det fiskeslaget han får mest av. Men det hender også at andre arter biter på, som da han for et noen år tilbake fikk et helt knippe med havabbor utenfor Stalsberget. I tillegg har han tatt anselige mengder krabbe med garn, men med bare én hånd er det ikke alltid så enkelt å få dem ut av maskene. Da holder han dem nede med foten og pirker vekk garnet med en gaffel.

Flytende i morse

Interessen for radio startet med bruk av walkie-talkie på begynnelsen av 1980-tallet. Etter en stund fikk han lyst til å prøve seg på noe mer vidtrekkende, og da et heller slitsomt kurs i telegrafi var overstått, kunne han begynne å sende meldinger på morse-alfabetet. Sørlie demonstrerer teknikken ved å tappe med fingrene på en apparat med to sidestilte "finner". Berøring av den ene frambringer korte pip, altså "prikker", berøring av den andre gir noe mer langvarige pip, altså "streker". Glemmer en omgivelsene, er det lett å forestille seg en hektisk scene i en krigsfilm, der en nervøs telegrafist sender en livsviktig beskjed fra hangarskipet. Men heldigvis befinner vi oss fortsatt på et av rommene i Sørlies leilighet.

Radioen kan selvfølgelig også brukes til å sende vanlig tale, og ved å vri på

noen av knottene viser Sørlie hvordan en kan høre folk konversere på både det ene og det andre språket. Forbindelsen er ikke den beste, for Sørlies hovedantenne oppe på taket er midlertidig ute av drift. Ja, han søkte om å få plassere en antenne på toppen av blokka, og fikk positivt svar. Han måtte bare bardunere den skikkelig fast. Det blåser som kjent på toppene, så også på toppen av Carl Sibbern, der utsikten er som fra et fjell. Senere ble hans antenne satt på toppen av den som NetCom plasserte der, og nå skal det godt gjøres å få den ned uten assistanse. Heldigvis har han også en annen antenne, en lang ledning som strekker seg fra veggen ved verandaen og bort til nærmeste tretopp.

Morgenfugl

Med deltidsjobb som vaktmester har han nok å ta seg til. Om morgenen er Sørlie stadig å se ute, alltid på vei til et eller annet gjøremål. Han får sjelden sove når klokka har passert fem eller seks, så da står han like godt opp og tar på seg arbeidsklærne. Ikke sjelden er han også å finne i sin lille "hule" nede i fyrrommet. Han innrømmer at det ofte blir atskillig flere arbeidstimer enn han får lønn for, men det synes han er helt i orden. Jeg har jo alltid likt å ha litt å gjøre, sier han beskjedent. Til tross for sitt handicap og sin modne alder er han mer aktiv enn mange av oss som fortsatt har alle lemmer i behold.

- Jeg klarer det meste, det tar bare litt mer tid enn for andre. Det har vært mange oppgaver å løse gjennom livet, men jeg prøver å ha en positiv innstilling, og å se på problemer som utfordringer, påpeker Carl Sibberns veis trofaste optimist.

EDMUND SCHILVOLD
tekst og foto